

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szerda

233. szám.

Pest, december 13. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Lapunkra előfizethetni jövő év január 1-ől Budapesten házhozhordva félévre 5 ft, postán borítékban hatszor küldve 6 f pp.

Helyben egyedül a kiadóhivatalban fizethetni elő, vidéken minden posta hivatalnál.

Hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadjunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy négy helyéért 2 kr pp. fizetnek.

Pest, december 13.

— Perczell Mór táborából, egy kis furcsa tudósítás vettünk.

Mint nálunk ott is ködös idők jártak. És mire kitisztult a lég, hát se híre, se hamva az ellenségnek. Elenyészet a köddel együtt.

Óhánk van hínni, hogy e tudósítás valóságban épül, azért az olvasó, egész bízottsággal egy szivatra gyújthat, s okoskodhatik azon, merre és miért ment el az ellenség.

Meglehet, Olaszország felé húzódtak, de meg lehet, hogy Horvátországba jöttek, hogy Perczell Varasd felől támadhassák meg. De az sem lehetetlen, hogy azon serget Windischgrätz Pahrendorfa bestellálta, mert elvégre, ha még a tavasz előtt akarnak betörni, december 13-dikén csak meg volna az ideje.

— Hurbán lutheranus pap obester tábora felől, egy magán levél szerint, annyit tudunk, hogy az 1100 embernél többől nem áll. Egy bataillon Palumbini gyalogság, s néhány száz panszláv éhenhaló. De azért nem kezeskedünk róla, hogy mind e mellett ezen tábor vagy négy öt ezernyiből ne álljon, mert magán levelek után bajos elindulni.

Hurbán a legutóbbi hírek szerint még Zsolnán innen nem jött előre. Hanem halljuk, hogy szép dolgokat követ el.

Pusztítja az urak és a zsidók birtokait. A faluk biráit leteszi, s helyébe a császár nevében újat surrogál.

Görgei már egy héttel ezelőtt küldött segítséget a felvidékre. Ment oda katonaság a komáromi várból is, s azt hisszük, Beniczki Ödön, ki a sok nem teljes hatalmu biztosok között négy vár-

megye felett valóságos teljes hatalmu biztos, össze fog szedni mindent, mi szükséges leendő arra, hogy a trónkövetelő József ezen béréltjei leveretessenek.

Pest, december 13.

Ma a képviselők hány délben tizenkét órákor ülést tartott.

Csendes ülés lett volna, ha Berzenczei Lászlónak eszébe nem jut egy nagy dictionnal megfelelni olyan dolgokra, miket tőle senki sem kérdezett.

Berzenczei ur tegnap előtt érkezett meg peravia et devia a székely földről.

Ujában azt gondolhatta magában, hogy ő most: ré quázi béne gesta fog itt koszorúin megpihanni, azonban történetesen igen hidegen fogadtatván, jobbnak vélte a desperatust játszani.

És elkezdett perorálni: minden szava után azt mondta, hogy a kezére bízott százazrekről utolsó fillérig számolni fog.

— Ezen nem kételkedett senki. Berzenczeit sem vádolták azzal, hogy a statusvagyonnal hűtlenül hánt, hanem hogy a százazreket minden ügyesség, s minden belátás nélkül költötte el, úgy hogyha ezen pénzt egyszerűen a nép közt kiosztja, több hasznot okoz.

Berzenczei ur teljhatalmu biztosságának története egy tizenkétkötetes feuilleton regény, a keresztes báborúkból. Rettegetős dolgok fordulnak abban elő. Istén és ember, az események s a természet mind összeesküdtek Berzenczei ur működése ellen. A bátor ifjú több szerencsétlenséget, több harcot és halálfelelmet állott ki, mint Erbiában, akár Abules, akár Agétás. Mialatt, ha negyvenezer ember három napig éhezett, tizenötezer megszökött, az őrnagyok pedig a pénzeket mind elköltöztették, seaki sem csodálkozhatik.

A beszéd még hosszabbra terjett volna, hanem a képviselők egy ügyes gondolatra jöttek, Berzenczei azt találta mondani, hogy Erdélyt hátulról kell megtámadni... mire a képviselők hirtelen rá kiáltottak... Ez stratégikus dolog... ez nem a közönség elébe való... s Berzenczei szerényen visszalépett.

Pedig a mit Berzenczei mondott, csak úgy volt stratégia, mint az abécze tanulás, metaphisica.

Szóval e mai ülés hozta meg, Berzenczei nevezetességére a szemoru Vatterloó-i napot.

Ugy is e nevezetesség csak azon alapult, hogy Berzenczei az erdélyi országgyűlésen sokat beszélt, a beszédek a hírlapokban kijöttek, s a publicum azokat restelte olvasni, s azt hitte, hogy a ki olly sokat beszél, az sokat is tud.

Igy lön vége Berzenczei politikai celebritásának. —

Hanem az nem volt szép, hogy a tisztelt exbiztos annyira leszidta a volt ministeriumot, midőn e ministeriumnak, a bizalmak fénykorában ő volt egyike a leghumilisabb servusoknak.

Pest december 13.

Daczára a kemény időknök, az embereknek eszükbe jutott, még is egy pár bon mót csinálni.

— Várad lövelezőnk, nagy győzelem hírel tudunkra adja, hogy Hódosi Miklós félteljes hatalmu biztos Biharban kedves druszáját Vai Miklóst, Nagyváradon a zöldfa vendéglőben letartóztatta, s utasítást kér, mi tévő legyen vele.

Egy barátunk, a honvédeimi bizottmányunk, ezen tanácsot adhatja általunk.

Utasításék Hódosi Miklós, hogy érdemes foglyát tartózkodása helyéből a zöldfából, egyenesen a szárazfára átszállítsa.

— Arad kövezetén is pattog a granaton, és bombán kívül, egy kis elmebéli szóra.

Egy utazó tegnap este azzal lepott meg, hogy Aradon kutyául mennek a dolgok. Eddig csak megjárta, mert csak ellenséggel volt dolgunk, de most már a barátokkal is meggyűlt bajunk.

És midőn ezt hallók, pessimista arcunk sápadt lett, mint a fal. Az jutott eszünkbe, hogy tán Aradon a labosság között valami schwarzgelb factio ütötte fel fejét.

Azonban kisült, hogy a barátok alatt utazónk a várbeli franciskánusokat értotte, kik mint tudatik, jelenleg Berger uramnak egyedüli tüzerei.

— Az Arad czimü lap felfedte a titkot: minő járatban voltak kiküldve a várbeli parlamentairek. —

Az első parlamentair megkérte Mariassi vezért, engedné meg, hogy Silliák ur kisasszonykái számára néhány pár cipőt vásárolhasson, mert a hosszú ostrom alatt minden lábbeliek leszakadt. (Talán vigadnak, farsangolnak, s walezereznek oda benn.)

A másik parlamentair szerint, ugyanazon kisasszonykák nagyon megunván azon eledeleket, mellyek egy ostrom alatti várban kaphatók, kéri Mariassi urat, engedné meg, hogy egy kevés gyümölcsöt, befőzöttet és liktariumokat vigyenek be.

A harmadik parlamentair izenete titok. Valljon nem ismét a Silliák kisasszonyok tettek valami ajánlatot? —

Barátom, Bertil!

A Sepperl császár trónra csücsültetése általi osztrák politika iránti nézeteimnek elmondhatása előtt dec. 9-ki cikked által nagy részint bevágtad az ajtót.

Magam ugyan nem tartozom azok közé, kik — szerinted — abban törik fejüket, hogy tulajdonképpen mi czélja lehetett a camarillának József urfi felültetésével, s Ferdinand elcsapásával, hanem azért még is jónak látom e czél analizálását pár szóval megkísérteni.

Én úgy hiszem, hogy a camarilla annak öntudatára jött, hogy a néhai osztrák birodalom minden népei ellenében még határtalan gazságával, s minden kigondolható gyalázatoságu terveivel sem érhet kivánt czélt; s ezért czélul tűzte ki maga elibe a feloszlatást, — de a szabadság érdeke által egymáshoz közeledett — birodalom népeinek egyik részét, egyik alkotó elemét magának megnyerni, s különösen Bécszet ismét rendelkezése alá kapni, és szellemét saját czéljai kivételének megfelelőleg alakítani.

Meg lehet, hogy tévedek, de én a camarilla politikáját, — melly egyébiránt csak a mi elnyomásunkra tervezett előleges politika, darab idő óta, ez egyben feledni látom.

És — véleményem szerint e politika megértésére irányzott lépéseket igen könnyű mindennütt nyomon követni, valamint lehetetlen, annak — az abszolutizmus általok elérni ohajtott győzelmére nézve, — finom tervét el, nem ősmerni.

Nézzük az eseményeket egy kissé közelebb-ről.

Bécs császári udvar nélkül is, igen nagy fontosságú pont, mind historiai emlékeinél fogva, mellyek az austriai buta és minden politikai fogalom nélküli nép agyában egyedül birtak egy kis büszkeséget és önértzetet feléleszteni, mind pedig főképpen ipari és kereskedelmi virágzó állapota miatt, melly a provinciákat az érdek aczél kapcsolásával kötö hozzá.

Természetes tehát, hogy egy illy fontos pontnak visszanyerése, annak terv szerinti idomítása volt, az igen nevezetes feladat, kivált miután a 400,000-nyi lakosságú városban mintegy 150 ezer fegyver, de mi meg az abszolutizmusra veszedelmesebbnek tetszett, egy szabadság szerető, független lelkű testület volt, melly tanjai — igazságuk mián — még az apathiában sinlő provinciának álmos népeit is felébresztéssel fenyegeték.

Bécszet azonban visszanyerni, de főképp az abszolutizmus érdeke szerint idomítani és hangolni nem lehet, mind addig, míg azon nemes keblű férfiak, kiknek Bécs mártiusi s később forradalmait s ezek után Europa s a világ tisztelő bámulását köszönheté, láb alul el nem tétetnek; míg a szabadsajtó az igazságot hirdetheti s nem szegődte egyedül a zsarnokság zsoldjába.

Ez rövid historijája Bécs bombardiroztatásának és bevételének.

S miután Bécs — miféle hibák, és árulásokon keresztül az mintegy — bevétel, s a szabadság legtekvesebb bajnokai, s támaszai galádul kivégeztettek, a feladatnak egyik ága, meg volt oldva.

Most van munkában a másik rész, t. i. Bécsnek, és szellemének a dinastia érdekébeni idomítása, azaz: Magyarország elleni felingerlése.

És csak vigyázzunk, mi fog történni. Semmi jóslói tehetséget magunknak nem affectálunk, de csaknem fogadni mernék rá, hogy Bécs, úgyünknek legrövidebb idő alatt olly ellensége leend, minő soha sem volt, hogy önkénteseket fog ellenünk felszerelni, s megbódításunkra — mellyért naponta imádkozand, mindenféle áldozatokat, és segílyt fog tenni.

A szabad sajtó máris hatalmasan dolgozik, nem épen ugyan közvetlen ellenünk, hanem a dinastiának szoros ügye mellett, mi utoljára is egyre meggyi, miután a mi bukásunkkal, a szabadság ügye bukának el, az egész tervezett Gesamtmonarchiára nézve.

És csak tekintsük ama gazságot, melly Fuster, Goldmarck, s más a bécsi nép által, még olly kevés betek előtt győzelmi mámorban vállalkon körülhordozott s annyira ünnepezt férfiak ellenében elkövettek.

W. E. d. e. n. azt mondá a tisztelgő bécsi polgároknak. Ich will keine worte ich will Thaten haben, rufen sie ihre Deputirten zurick.

És a gyáva, és minden önbecsérzet nélküli választók a Mariahilf és Landstrasse külvárosokból már megtették a magokét, s egy egy addresset bocsátottak közre, s küldöttek megválasztottaiknak, mellyben a legszemtelenebb modorban hívják fel őket, hogy mondjanak le, mert bizalom többé hozzájuk, — kik a felséges császár az ő jószívű kegyelmes uralkodójuk ellen olly vakmerőleg kikelni mertek — nincsen, sőt, hogy választóik szégyenlik magokat, hogy olly erkölcstelen és elvetemedett embereket választottak.

Igy manipulálnak, s a kremsiri bohe Reichsversammlung rövid időn a legszebb példénia leend az egyetértésnek, mert Stadion véleménye minden ellenszó nélkül fog mindenben keresztül menni.

Azonban, hogy Bécs tökéletesen megnyeresék a leigázási tervnek, elkerülhetetlenül szükséges volt, hogy a császár ismét visszatérjen, s benne tán udvarát is állandólag felüsse.

Ez pedig Ferdinánddal nem történhetett, először azért, mert ő maga gyáva és félnék, és gyáva s elrémített volt, s tán nem mert volna az általa leöldököltetett áldozatok temetőjében lakni; de másodsor azért is, mert félni leheté, hogy a nép minden szolgáltsága, és csuszómászósága mellett is nem fogja elfeledni, hogy falai közt van gyermekeinek és szüléinek gyilkossá, s házainak, vagyonának elpusztítója.

Azért olly egyénnek kellett a császári koronával visszatérni, ki ifju bátorsággal s kissé megnyerőbb kínézéssel bírjon, s ki iránt a nép minden lelki furdalás nélkül viseltethetik a megszokott polgárság egész aláztatos hódolatával.

Ez rövid historijája a Ferencz József trónra ültetésének.

És ismételjük, a terv igen jól kigondolt volt és nekik sikerülni is fog.

A császári udvar fényének látása — kivált midőn a szabadság hangjaiak nem engedtetik meg a császári udvar feketeségét felmutatni — új reményeket, új hitet fog a spiesbürgerek keblében felélesztetni az aranyos Gesamtmonarchie iránt, mellynek fő és székvárosa Bécs leendne.

S mihelyt bennök ez eszme gyökeret ver — mi okvetlenül meg fog történni, miután Bécsben csak spiesbürgerek és katonák van — azon pillanatban Magyarországnak legkeserűbb ellensége megszületett.

Meg fogjuk hallani, milly enthusiasmmal fogadtatott az ifju felség, ki megnyerő leereszkedésével minden sziveket elhájolt (ez a szokott journalphrasis) s olvasni fogjuk a huldigung fényes leírásait azon ő szinte ragaszkodás tanujeleit, mellyel a kedélyes és hű bécsi nép a das geliebte kaiserhaus viseltetik s. t. más e félekről.

Aztán ha mind ezek megtörténtek s a schwarzgelbismus a polgárok keblében a felköltött önérdékekkel annyira egybeolvastatott, mikép a Residenz, a polgárság ősmert jó szellemére támaszkodva, egy csekélyebb Besatzung s egy rendszerzett titkos politika alatt lehet hagyni: da n gilt's gegen Ungarn!

S ha a tél illy szép és hótalan marad, akkor mind ez megtörténhetik január elején vagy legfelyebb közepén, ha azonban eső és hó áll be, akkor várni és készülni fognak tavasszig.

Ezen politikát hisszük, mi a Sepperl császár trónra csücsültetésében bennfoglaltatni. A következés meg fogja mutatni, ha csalódunk-e.

Csernátóni.

Erdély sorsa, eleste után.

IV.

Pest, dec. 13.

De hátha minden nép osztály, minden polgári rend, csak nem egy szívvel lélekkel áralója lön e szegény országnak, vagy legalább békén, és nyugodtan nézte, míg az gyalázatosan elárulatik, gyávan elhagyatik, ha Erdély elestében uyszólva mindnyájan megegyezének, — ugyan ki ellem kellett hát Gedeonnak meg Urbánnak ágyait, — Puchnernek proclamációt fordítai?

Igy kérdezhet az olvasó.

S megvallom, nem kis zavarba hoz kérdése által.

Először is azonban megjegyzem, hogy ama sorozatában a reactio védbástyáinak a székelységet nem említem. Erdély egyik szegletében, bércei közé elrejtve, e régi erényeiről, s az idegen fajok iránti megvető gyűlöletéről ismert nép, meglehetősen tisztán m radt a reactio mérgétől. Amhár tagadni nem lehet, hogy mivel csupán a székelység volt az, melly a népek jelen forradalom által jutott javadalmakból nem részesült, s míg a magyar és oláh paraszt földet kapott, neki szük terrenumával kelle mar dania, — e körülményt felhasználva, közöttük is támadtak eléguelleneséget terjesztő bujtogatók.

Azonban az oláhok dulásaikat a magyarság, s főleg a volt nemesség ellen elkezdvén, s iszony, és borzadály véghatáráig folytatván, ellenök egyedüli oltalmazóul a székelység nésetett; miat melly jó úgyünkől eltántoritva nem volt, az oláh iránt pedig határtalan gyűlölettel viseltetett, mellyhez mártius óta irigység, s indignatio is járult.

Midőn az oláh vadság s kegyetlenség tető

pontra hágt, akkor tartatott a székely gyűlés Agyagfalván.

Ez tagadhatlan (de egyszerűen egyetlen) érdeme Berzenczeinek, hogy aristocrazia és Gubernium daczára is össze tudta hívni a székely gyűlést, minak mellékesen jegyezve meg, némellyek csupán azért voltak ellenszói, mert tudták, hogy Berzenczey vagy semmit, vagy annál is rosszabbat fog belőle csinálni, a mint a végén ki is sült.

Teljességgel nem akarjuk azt mondani, hogy e székely gyűlésben részt vett mindennemű biztosoknak Erdély ellen semmi bűneik ne volnának, sőt Miko Imrét a leghívtányabb keveréknek tartjuk, mit gyűvaságból, és alattomos árulásból a teremő öszvegyurt, — de némelly ott voltak dicsőretére s igazolására meg kell mondanunk, hogy nyolcz napot a roppant székely erő rendezésére akartak szánni, s addig nem indulni volók. De Berzenczey nem fért a bőrébe, ő akart dirigálni mindent, vele birni nem lehetett, felorálta a székelyeket, s a legnagyobb rendetlenségben velök megindult, úgy, hogy a nyolczvan ezer senkit vezérének nem ismert, egyellen szólja, vágya, reménye prédálást.

A székely oly nép, melyet legkönnyebb felizgatni, legeszehebb féken tartani. Még akkor is, midőn rendezve van, ember legyen a talpán, ki csak egy ezrednek is parancsolni tud; hát még ha csak azt se tudják, mellyik hová, ki keze alá tartozik.

E bűn egészen Berzenczeyt terheli, és roppant súlyos. Ebből következett, merjük állítani, mind azon rossz, mi azóta érte Erdélyt. Nyolcz nap azon időben drága kincs volt igaz, de el veszte nem lett volna, ha a székely erő erélyes rendezésére fordították, mint azt némellyek kívánták. Így nem veszte el nyolcz nap, hanem elveszte Erdély.

Kijóvénak a székelyek. Egy darabot tetszett nekik a multság, hogy raboltak, égettek, öldöstek. Majd egyszer oly híreket kezdének hallani, hogy Gedeon benyomult a székely földre.

Mi történt ekkor a székelységgel? Mondjuk el e perczen túl róla Beranger-rel, „de va vértu ne parlons pas.“

Ez röviden a székelység története.

A másik ellenség, melly ellen a küzdés folyt a magyar nemesség! szegények, kik szívetekben kívántatok a reactio győzelmét! De ez nem volt political küzdelem, hanem fajok irtó háboruja. Ezt jól meg kell különböztetnünk, mert csak ez vezethet wjtjához azon talánynak: miért ölette a reactio azokat, kik ez idő szerint nagy részben az ő emberei valának. Mert az oláh nem válogatott. A legincarnatusabb pecsovicot épp úgy megnyúzta, az ártatlan s politicához nem értő asszonyt, épp úgy darabokra vagdalta, mint tett volna Kossuthal, ha kézre kerithető.

Harmadik ellenség, mellyel a reactionak küzdelme, és pedig tisztán political küzdelme volt, — már nem ember, sem népfaj, hanem egy prikulica, vagy nem tudni micsoda mesés állat, melly Erdély hegyei közti martius óta látatik, s rettenetes hajtó vadászatokra szolgáltat alkalmat — t. i. az unio.

Ez volt a Lapis offensionis sokak szemében.

1. Első helyen említem a szászokat, kik bűdös municipiumaik gözköréből kiszabadulni nem akarván, az uniót ellenzék.

2. Püchnert, ki ezzel megszűnt Erdély hadkormányzója lenni.

3. A guberniumot, az ő mindennemű telyes és patkancsa mákvirágával.

4. Egy lélekzet alatt minden rendeit az alsóbb és felsőbb aristocriának, kik ez által vagythonban és fényben megfogathozának, kikről fenebb bővebben szólék.

Ezek valának az unio ellenségei s egyszersmind részint vezérei, részint ládzzás szolgálai a reactionak, de mindnyóján egyenlőben bűnösek Erdély gyászos elestében.

M. K.

Habsburg hálaadatosság.

Pest dec. 13.

Palatinus Pistának, ha nagyot akart mondani, szava járása volt „e hazáért élek, halok.“ S mind annyiszor légreszketetők s fülrenditők éljen, s tapsvihar tört ki e szavakra.

De vegyült az elragadtatás e zaja köző egy félig hallható hang, mondván: „aljas ámitó, gaz áruló.“

S egyszer a többek közti kérdőre vonaték, a még az időben botrányt okozó hang, hogy mer így szólani? s a nádort, kiből a magyar reménye öszpontosul, alaptalan rágalalmazni?

Felelt pedig a hang: rövid látók, s elvakultak! nem tudjátok-e, hogy minden uralkodóházi herczeg csak azért eseng a zsiros hivatal után, hogy élhessen és kém lehessen!

Nem tudjátok felfogni értelmét e szavaknak: „e hazáért élek, halok.“ Hisz ő azzal csak azt mondja, hogy ő azon földért él hal, melly Magyarországának hivatik, s csak neki és családjának a föld maradjon meg, neki, aztán mindegy magyar vagy tatár lakik azon, de hogy ők a földön uralkodhassanak, azért mindenre készek.

Ha az utolsó nádor nem csupán a földért élt halt, neki azt kell vala mondani: „én a magyar nemzetért, alkotmányaért, függetlenségeért és a magyar haza status egységeért élek halok.“

De ő ezt nem akarta, oly kitétel kelle keresnie, mellyel a magyart elámithassa, de lelkét is ovatolja.

Most már gyalázatos levelében közölt árulási tervéből világos, hogy ő a legaljasabb áruló és ez utonálló rablónál nagyobb gonosztevő volt.

Ő valóságos habsburgi faj.

Hanem ugyan nagy tökfűlkő is, ha ezt hitte, hogy ő ama lelketlen tanácsában újat mondott.

Nincs is abban semmi új, ő Ferdinand bátyjával csak azt akarta tétetni, mit eldödeik a hatalmukat megállapító habsburgi Rudolfal fogva I. Ferdinand magyar királyig, és ezután minden fajukbéli magyar király tett a mi korunkig.

Dicső példával mentek ezek elő:

Habsburgi Rudolf, hogy Magyarhonra kezét tesse, Pelcár nevű egyénnel királyi gyereket lopatott.

I. Ferdinand háremfelé osztá Magyarhon, hogy legalább egy részét hatalmába kerithesse.

I. Leopold működteté Caraffa és társai vaskarját. A kiűzött magyarok helyett, betelepíté titkos szerződés mellett a ráczoikat Erdélyt elszakasztá.

III. Károly a pragmatica sanctio elfogadását

megvivő országos köldöttség elől: „Intravit Re-
tradam suam, et ideo incluta Deputatio ad oscu-
lationem manuum admissa non est, mint ez szó-
ról szóra az 1723-ki országgyűlés jegyzőköny-
vében van.

Igy bánták a Habsburgok a magyarral. Így jutalmazták a sanctio pragmaticeáért élt halt táblabírákat és főtisztelendőket!!

József császár megse koronáztatá magát, s önkéntesen és németül kormányozott.

I. Ferencz a magyar kormányt az osztrák kormány alá velette, Magyarhon tetteg beolvastá az osztrák tartományokba, s a földképen is Magyarhon „Österreich“-nak iratott.

V. Ferdinand mit tett? azt az utósó kofa is tudja már, hála istennek.

És e fajhoz lehetett a magyar nemzet száza-
dokon át, s még csak két hónappal is ezelőtt oly
hű, minő nemzet soha nem volt uralkodójához?!

De meg is verte isten azt a Habsburgi fajt mind a két kezével. Beteljesedett rajta is a magyar közmondás: a ki másnak vermet ás, maga esik bele.

A habsburgi fajt a magyar nemzet elleni saját cselszövénye buktatja meg.

E fajnak százados terve volt: a népiségek har-
cza és katonai zsarnokság.

E faj Európában leghatalmasabb uralkodó lehetne, s most kéntelen egyik tartományából a másikba bujdokolni, Magyarhonból pedig egészen száműzte magát, s mint ellenség lépett fel a magyar nemzet ellen, melly őt nem egyszer menté meg a megsemmisüléstől.

István urfi is, az utósó nádor, alávaló módon megszökött, hátrahagyván gaz árulása bizonyítványait. Kell é ennél több bizonyítvány az ő ostobaságára.

És e saját irataival bebizonyodott hazatérő jószágai zár alá vétettek é már?

Hát Majláth György országbíróval, kiről az utósó nádor a királyhozi áruló levelében azt mondja, hogy Majláth György, országbíró, az ő árulótervébe belegyezett, „mi történik?“

Váradí Antal.

Barátom, Bertí!

Mégis sok ember van hazánkban olyan, kikről elmondhatná a názáretí bölcs: „oculos habentes, non videtis.“

Vai Miklós, kir. biztosról jutott eszembe. — Azt hallom, meg van hagyva.

Ma meg olyanokkal is találkoztam, kik szív és gondolat által semmit nem látnak, de testi szemekkel annál jobban látják az utat — azaz: ha nemzetörök — mellyen dicsőségesen hátravonuljanak, mert hiszen a futás szégyen, de a hátravonulás katonai dolog.

A magyar, ha élni akar, kardját nem egyhamar dughatja hüvelybe. Világos. Ugy é, az is világos, hogy a nemzetöröknek még az ágyú morgó szavával is meg kell barátkozniok. No, mert hiába mindig úgy volt az, és úgy lesz még egy darabig, azaz: míg király lesz a földön, hogyha a népeknek kedve ereszkedik elorzott jogai után nyuáni, a királyok amugy ágyúval kiáltják rájuk: „ne bántsd!“

Czepléd dec. 10 1848.

Szerkesztő!

Tehát a trón csakugyan üres! ? talán Sophia rántotta le róla Ferdinandot, vagy talán a lelki-ösáméret, — ez a körlehetetlen revolutionaire üste el onnan ő felségét. Akár mint van, nagyon dicső, pompás, magasztos. A magyar trónon nem ül többé arany gyapjas, a trón üres, de még áll.

Ha e nemzet önméltóságát, jövője, s a forradalom magas célját szem előtt tartja, ki kell nyilatkoztatnia: hogy a trónra — az absolutismus ezen hitvány és alacsony eszközire, többé semmi szüksége nincs, annyival kevésbé lehet célja azt betölteni; ne hogy egy pár hóhortos trón-követelővel gyűljön meg bajunk, vagy éppen visszaessünk a királyság, a bűn- és gazság ezen rendszere alá.

Egy trónkövetelő — Ferencz József, már is bemutatatta magát. Jobbágyi hódolattal üdvözlők é ezen meteor felséget, ki Magyarországnak éppen oly joggal uras királya, mint Jerusalemnak? nem célszerűbb ő neki rövid uton tudtára adni: hogy a trón porba dült, és hogy Magyarhon szabad s egyenlő polgárai többé semmiféle születési jog uralmát el nem ismerik, egyszóval, hogy már él a magyar köztársaság!

A köztársaság neve meg fogja döbenteni az ifju hős császárt, ki éppen oly sajátkezüleg tevő fejére a koronát, mint akár Caesar akár Napoleon. A nép pedig érezni fogja önállásának méltóságát, s egyszersmind tudni fogjuk, hogy valjon miért is harczolunk?!

Mert bár erősen hiszem, hogy a Habsburgok, kik hecsület, hit- s esküszentségét, mint afféle sans-kulotte-okat tudni is méltatják magas figyelmökre, minél kevesebb híveket számlálhatnak a romlatlan erkölcsü magyarban, de mert minden szabály alól van kivétel, én is kivéve ez alól a táblabírosereget, kikről oly sejtelmem van, hogy ha bár megsemmisítendjük is a császári sereget, ők ez esetben is rendíthetlen hűségü jobbágyai kívánnak maradni V. Ferdinándnak, pedig istenünkre! ezért nem örömmest harczolunk.

Jelen állapotunk a bizontalanság azon studiuma, mellynek rejteltme rendkívül zsidbasztja a hazafi buzgalmát, mert mindenkép bátortalanságra mutat.

Pedig meg vagyok írva: on ne perd les États que par timidité.

Azért tehát vessük szemünket ügyünk szent-ségére és kiáltuk ki a republicát.

Az meglehet, hogy ezen suhancz felség ambitiója annya befolyása alatt, mérgeőbb erőködés-eket tehet ellentünk, mint az üres fejü, és üres nadragu Ferdinand; meglehet, hogy szolgálataiba új

No, de jóra termelt nép az ilyen durva szót föl se veszi, kivált ha megharagszik, mint az oroszlan.

Ti lapszerkesztők sokat eszközölhettek. Például közelebről sok helyt tapasztaltam, hogy a Martius 15-két azért szeretik olvasni, mert nem csüggeszt, hanem mindig reményt és bizalmat önt még a kislelkűekben is.

Bizon egy magyar lapnak és épen most, nem legutolsó érdeme. — E jó szokásokat valahogy ki ne cseréljétek.

Leirhatatlanul szeretném még azt, ha valahogy nemzetöreinket föl tudnátok haragítani. A magyar, ha haragszik, még a hélfejú sárkánynak, vagy hogy nagyobbbat mondjak, még az austriai kétféjú sasnak és camarillának is neki megyen.

E nekivágásba talán még Windischgrätz sem tartóztathatja föl, e pedig ugyancsak herczeg a talpán, kivált ha báró Jellacsics Jósi mellett áll.

De fájdalom barátom még nem eléggé haragszik a magyar, és az ágyúszót már sok helyt komolyan vette, pedig csak tréfa. Hogy ne volna tréfa. —

Vagy ha nem tréfa, akkor legalább is a haza szabadságának és függetlenségének hírnöke.

Már osztán miféle ember az, ki az illy nagy-szerű dolgok hírnöke előtt megfut.

A királyok kereszteteket, címeket, s több ki tudná miféle bolondságokat osztogattak, s osztogatnak azoknak, kik elvégre is mindig a thronusok ledöntésére dolgoznak, mert barátom Berti, azt csak magad is megvallod, hogy lapod minden dolgozóival, szedőivel és virgoncz árusaival együtt nem hal ottál annyit a republica megkedveltségére, mint épen ő felsége keresztés és címzetes kegyenczeinek megfizetett tanácsa.

Ha a kiczégérezés oly sok ostobát képes gyűjteni a királyok körül, hát a kiczégérezés miért ne volna képes sok gyáva nemzetlőrt vitézze tenni. —

Okoskodásom visszásnak látszik, de nem hibás. —

Már hogy a gyávák mikép czégéreztessenek ki, azt találd ki te. — Tudod, sokképen lehet a dolgon segíteni, egyszer: nem kell olyan vezért tenni, mint Baldacsi, másodsor, a meleg a batorító szót és a bizalmat gerjesztő modort ugyan csak használni kell. — Legtöbb ember azért gyáva, mert előre gyávanak mondják.

A magyarok közt gyáva, és éppen mikor a szabadságot kell kivívni, e nem lehet. — Est még Jellacsich sem mondaná.

Nemzetlőrök, kik egynél több ok miatt Kolosvár és Dézs alél sebeseen hátravonultatok, forduljatok vissza még sebesebben. És Erdély hérczein s völgyein zengjen a győzelmi dal.

Republicanus.

ambitiók szegődnek; s minden esetre meglehet, hogy harczunk véres áldozatokba kerül; de oly győzelmet, melly őt magyar királyá koronázza, nem fog neki engedni a szabadság Istene.

Mert az ő seregét naponkint gyöngitendi a természetelleniség daemona, mint kik a szabadság, s testvériség szent eszméi ellen küzdének. A mieinket ellenben milliók kötelesség érzete fogja lelkesíteni, s ez leond első hatása, az érnyes republicanak, a második pedig a győzelem.

A ránk figyelő Európa, megfogja tapsolni diadalunkat, s elismerend önálló, és nagykorú nemzetnek, mint, kik nem csak saját lábainkon járunk, hanem ön erőnk, s eszünk álta! el is élünk.

Az oláh, szerb, és rácz lázadás pedig, és a sötétségnek minden táborra, önként tünik el: a magyar köztársaság fényes arcza előtt.

Tehát csak bátorság! mert még egyszer mondom: On ne perd les États que par timidité.

Szállja meg a bátorság azon polgártársainkat is, kik az Erdélyi és Olmücsi újabb epochák óta szemlátomást soványodnak. Gyakorolja magát ki-ki fegyverben, vagy tartson pocmitentát, a szeriat, mint bátorsága növekszik, hogy majd ha a dob megperdül, a riadó elharsan, bátran szálljunk a csataterre; hogy a harczvágy, és a dulás magasztos érzelme lezyőzze a hálál félelmét, fegyvereink pedig a csás.

Mert meglehet, hogy e nap Magyarhon Német napja lesz, midőn érdemünk szerint menyországba, vagy pokolba tesszítatunk.

Én pedig szerkesztő, minden esetre ott leszek, a hol ön.

Vas Gábor.

Nemzeti Színház.

Pest, szerdán, december 12-kén. 1848. Nyolczadszor:

A B Á C S I,

vagy: **A szerelmes család.**

Vigjáték 3 felv. Irta Benedix. Fordította Remolay.

Személyek:

Virányi, nagykereskedő	—	—	Szilágyi Sán.
Lajos:)	—	—
Otil,)	gyermekai	—
Vilmos,)	—	—
Lóty, Virányiék rokona	—	—	(Komlósi Ida
Luíza, házfelügyelő Virányinál	—	—	Szentpéteri,
Bárány, ifju kereskedő	—	—	Szatmáriné.
Inas	—	—	Szigeti.
	—	—	Petrik.

Holnap, csütörtökön, dec. 14-én, bérletfolyamban, Vester Sándor táncztársasága föllépteül, először

Csata Fehértemplom-nál.

Némajáték 2 felvonásban, tánczokkal és csoportozatokkal. Szerzette Kilányi, balletmeister.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomatja és kiadja Lukács László Országut, Kunewalder-ház.